

Η πορεία των Ζαπατίστας

Αλλοι την είπαν μία τρέλα, άλλοι την είπαν ευφυή ιδέα. Η κυβέρνηση προσπάθησε να την καρποθεί και την είπε πορεία της ειρήνης. Οι ιθαγενείς απάντησαν ότι ειρήνη χωρίς αξιοπρέπεια δεν υπάρχει και την είπαν πορεία της αξιοπρέπειας. Η κοινωνία των πολιτών, που απέδειξε πως δεν είναι ένα εφεύρημα των Ζαπατίστας, την είπε πορεία της ελπίδας. Τελικά ήταν μία τρελή ιδέα που αποδείχτηκε ευφυής. Η πορεία των ιθαγενών για την αναγνώριση των δικαιωμάτων και της κουλτούρας τους. Η πορεία των Ζαπατίστας προς την Πόλη του Μεξικού, η πορεία της αξιοπρέπειας, η πορεία της ελπίδας, το καραβάνι που διέσχισε 12 πολιτείες του Μεξικού για να φτάσει την «κοιλιάδα των ισχυρών» και να μεταφέρει με τη φωνή του την κραυγή εκατομμυρίων Μεξικάνων: “Ya basta!” «Φτάνει πια!»

Σαν Κριστομπάλ δε Λας Κάσας, Χουσιτάν, Οαχάκα, Τεουακάν, Οριζάμπα, Πουέμπλα, Ιχμικιλπán, Κερέταρο, πόλεις ολόκληρες στους δρόμους να υποδέχονται το καραβάνι με μια κραυγή: «Δεν είστε μόνοι». Μια κοινωνία ολόκληρη που επέτρεψε στο καραβάνι της αξιοπρέπειας να κραυγάσει επιτέλους τη λέξη που λέγεται μονάχα από όλα τα στόματα μαζί, τη λέξη που απαιτεί να βαδίσουμε όλοι μαζί για να προφερθεί. Αξιοπρέπεια, έτσι τη λένε αυτή τη λέξη...

Η αξιοπρέπεια είναι μία ματιά. Μία ματιά που μέσα από μας βλέπει τον άλλον. Η αξιοπρέπεια είναι αναγνώριση και σεβασμός. Αναγνώριση αυτού που είμαστε και σεβασμός σ' αυτό που είμαστε, ναι, αλλά και αναγνώριση αυτού που είναι ο άλλος, σεβασμός σ' αυτό που είναι ο άλλος.

Η αξιοπρέπεια θα 'πρεπε να 'ναι ένας κόσμος, ένας κόσμος που να χωράνε πολλοί κόσμοι.

Η αξιοπρέπεια δεν υπάρχει ακόμα. Η αξιοπρέπεια φτιάχνεται. Η αξιοπρέπεια είναι να παλεύεις για να υπάρξει επιτέλους αξιοπρέπεια στον κόσμο. Έναν κόσμο που να χωράνε πολλοί κόσμοι».

Και χώρεσαν πολλοί κόσμοι στο καραβάνι της αξιοπρέπειας. Ιθαγενείς, μιγάδες, μεξικάνοι, πολίτες ενός κόσμου που αντιστέκεται πορευτήκαν για να διαδηλώσουν μαζί με τους Ζαπατίστας ενάντια στις αξίες «αυτών που βάφτισαν “εκπολιτισμό” την πράξη της καταστροφής, του φόνου, της ταπείνωσης, της καταδίωξης, της κατάκτησης, της υποτεταγής. Αυτών που βαφτίζουν αυτό το φόνο σήμερα εκσυγχρονισμό».

Πορευτήκαν για να διαδηλώσουν την πίστη τους στις αξίες ενός άλλου πολιτισμού, που δε θέλει τους ανθρώπους «ένα άθροισμα ατόμων σκορπισμένων στον κόσμο, αλλά μια ζωντανή αρμονία χρωμάτων και φωνών, ένα σταθερό παλμό από επιθυμίες και σκέψεις

που γεννιούνται, μεγαλώνουν και ευδοκιοούν στοργικά σε μία μόνο καρδιά και θέληση, υφασμένη από ελπίδα. Αυτόν τον τρόπο, αυτή τη μορφή του να σκεφτόμαστε αρμονικά και συλλογικά την ονομάζουμε κοινοτικότητα (comunalidad). Δεν απαρνιόμαστε αυτό που είμαστε. Θα συνεχίσουμε να υπερασπιζόμαστε την αυτονομία μας. Υπερασπιζοντάς την, υπερασπιζουμε και εκείνη όλων που, όπως εμείς, θέλουν να ζήσουν με αξιοπρέπεια τη διαφορετικότητά τους, το χρώμα τους, το τραγούδι τους, τη δική τους θεώρηση για τη ζωή και την ελευθερία».

Τολούκα, Τεμοάγια, Μετετέκ, Γκουεναβάρα, Τεποτσάν, Ιγουάλα, Κουαούτλα, Μορέλος. Κάθε πόλη κι ένας καινούργιος χώρος ελευθερίας, κι ένας καινούργιος χώρος αλληλεγγύης στο καραβάνι της αξιοπρέπειας, χιλιάδες φωνές που ενώνονται για να φωνάξουν ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. «Για εκείνους η δημοκρατία είναι υπόθεση ημερολογίου, του ημερολογίου των εκλογών. Εμείς προτείνουμε μια δημοκρατία όπου ο κόσμος θα συμμετέχει συνεχώς, έτσι όπως συμβαίνει στις ιθαγενικές μας κοινότητες, όπου όποιος διοικεί, διοικεί υπακούοντας. Για εκείνους η ελευθερία είναι η ελευθερία να αγοράζουν και να πουλάνε. Εμείς το μόνο που έχουμε να πουλήσουμε είναι το αίμα μας, τα χέρια μας και αυτά πολύ φτηνά. Δε θέλουμε την ελευθερία τους, δε θέλουμε το νεοφιλελευθερισμό. Η δικαιοσύνη τους είναι μια πόρνη κακοπληρωμένη. Ας δούμε αλήθεια, πόσοι τραπεζίτες είναι στη φυλακή, πόσοι βιομήχανοι, πόσοι γαιοκτήμονες. Όχι, οι φυλακές είναι γεμάτες από φτωχούς, ιθαγενείς, εργάτες, υπαλλήλους. Αυτή είναι η δικαιοσύνη τους, έχει τιμή κι όποιος μπορεί να την πληρώσει είναι έντιμος κι εκείνος που δεν μπορεί είναι εγκληματίας. Η δική μας δικαιοσύνη έχει σαν αρχή στον καθέναν ανάλογα με την εργασία του. Στη δική μας αντίληψη για τη δικαιοσύνη πιο σημαντική είναι η κοινότητα, όχι το άτομο».

Τρεις χιλιάδες χιλιόμετρα, δεκάδες πόλεις, εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι. Κι ανάμεσα στις πόλεις, πάνω στο δρόμο, ομάδες ιθαγενών (πολλοί και δυο μέρες δρόμο απ' τα χωριά τους) κρατώντας φύλλα από τετράδια, χαρτοπετσέτες, χαρτιά που γράφουν EZLN, κρατώντας καλαμπόκια, περιμένουν το καραβάνι της ελπίδας.

«Εσείς ανοίξατε δρόμο στην ελπίδα, θέλουμε να ελπίζουμε μαζί σας. Οι απαιτήσεις σας είναι και δικές μας. Η καρδιά μας πορεύεται μαζί σας. Στα λόγια σας ακούμε τα λόγια μας. Και η σκέψη μας γίνεται ένα μαζί σας. Για να μη σβήσει κανείς την ελπίδα μας. Για να μη θαμπώσει κανείς τα όνειρά μας. Για να μη μας ταπεινώσει κανείς ποτέ πια». Μ' αυτά τα λόγια μίλησε εξ' ονόματος όλων των εθνοτήτων της Πουέμπλα ένας ιθαγενής παραδίδοντας το "baston del mando", τη «ράβδο εντολής» στους Ζαπατίστας, αποδίδοντάς τους δηλαδή το δικαίωμα να τους εκπροσωπήσουν υπακούοντας στις εντολές των κοινοτήτων. Από τις 56 ιθαγενικές εθνότητες του Μεξικού οι 47 παρέδωσαν το "baston del mando" στην αντιπροσωπεία του EZLN.

Πολιτεία του Μεξικού, Μίπλα Άλτα, στρατόπεδο Εμιλιάνο Ζαπάτα: Το καραβάνι της αξιοπρέπειας μπροστά στην Πόλη του Μεξικού. Οι άνθρωποι «που έχουν το χρώμα της γης» προ των πυλών «της κοιλάδας των ισχυρών», της κοιλάδας που ζουν «οι άνθρωποι που έχουν το χρώμα του χρήματος. Γι' αυτούς οι ιστορίες μας είναι παραμύθια, οι θρησκείες μας θρύλοι, η επιστήμη μας μαγεία, τα πιστεύω μας δεισιδαιμονίες, η τέχνη μας χει-

ροτεχνία, τα παιχνίδια μας, οι χοροί μας και οι φορεσιές μας φολλόλο, η διακιβέρνηση μας αναρχία, οι γλώσσες μας διάλεκτοι, ο έρωτάς μας αμαρτία και ποταπότητα, το βήμα μας σούρσιμο, το ανάστημά μας μικρό, η φυσιογνωμία μας άσχημη, η συμπεριφορά μας ακατανόητη.

Στον κόσμο τους δε χωράμε παρά μόνο μουγκοί, ήσιγοι, νεκροί.

Αν θέλουμε να υπάρξει το χρώμα της γης που είμαστε, πρέπει να μιλήσουμε. Πρέπει να ξεσηκωθούμε. Πρέπει να ζήσουμε.

Για να μιλήσουμε, να ξεσηκωθούμε, να ζήσουμε χρειαζόμαστε μόνο τους εαυτούς μας. Όχι εκείνους.

Για να μιλήσουμε ξεσηκωνόμαστε.

Για να ξεσηκωθούμε μιλάμε.

Για να ζήσουμε ξεσηκωνόμαστε και μιλάμε.

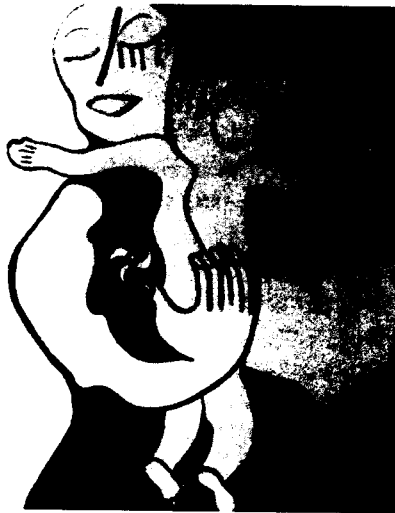
Για να μιλήσουμε και να ξεσηκωθούμε ζούμε.

Ας τρέμει το χρήμα γιατί μιλάμε. Ας τρέμει γιατί ξεσηκωνόμαστε. Ας τρέμει, γιατί ζούμε. Και ζωντανοί και εξεγεγερμένοι, κραυγάζουμε: Υπάγομε!»

Προσωρινός επίλογος:

11 Μαρτίου του 2001: Οι Ζαπατίστας στην Πόλη του Μεξικού. Στο Σόκαλο, τη μεγαλύτερη πλατεία της Αμερικής, εκατοντάδες χιλιάδες κόσμοι, ένα ατέλειωτο καραβάνι αλληλεγγύης υποδέχεται το καραβάνι της ελπίδας, την πορεία της αξιοπρέπειας. Με μια μόνο κραυγή: ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΕΝΑ ΜΕΞΙΚΟ ΧΩΡΙΣ ΕΜΑΣ.

Ευγενία Μιχαλοπούλου

Evergu Nicodemus, Η γυναίκα, Μοζαμβίκη